

UPRZYW. WIADOM.

z CUDZYCH

KRAIOW.

A N N O

1731.

z Włoch.

z Medy d. 9. Jun. Ponieważ Fregatą, która tu świeżo stanęła, doniosła, że Turecką Eskwadra pod komendą Kapitańa Bałey *Gianum Coggia* z Konstantynopola pod żagle wyszła, więc tuteyszi Kawalerowie rezolwowali się, na wojenne śiadać okręty y z drugimi na morzu szkodliwym będącemi złączyć się, żeby pomienioney Eskwadrze ślaku przeciwży, onę zjednoczoną siłą y odwagą atakować. Imprezą tey Eskwadry Tureckiey podług wszystkich zdania na Wyspę *Corfica* zamierzają, y jest destynowana dla poślukowania tamiecznych buntownikow.

z Paryż d. 8. Jun. IMć. Xdz Odi, który u Dworu tuteyszego iako Kōmissarz, Oyca S. iest przytomnym, do ceremonii, które się względem indagacyi ślają Kieżny IcyMći odprawiały, nie był przypuszczony.

z Turyna d. 9. Jun. Nowo-narodzony Krolwicz IMć. będąc ochrzczony przez IMći X. Arcybiskupa tuteyszego, odebrał imię Jozef, Karol, Emānuel, Krol

IMć zaś onemu konferował Tytuł Xiążęcia d' *Aost*, które to Xiśtwo w Piemontańskim leży w wielkiej dolinie przy granicach Prowincyi *Wallefer*. Krolwicz IMć starszy, który w krotce 6. roku wieku swego ma zacząć, afekcyą odry iest złożony, tuszając jednak, że za staraniem Medyków w prędko do pierwszego przydzie zdrowia. Krol IMć nasz surowy wydał edykt, żeby się żaden z poddanych iego, buntownikow na Wyspie *Corfica* czymkolwiek nie wazył wspierać, ani supplementować.

z Portugallii.

z Lisbony d. 21. Maj. Oboje Krolstwo IchMć z wszystkimi Kawalerami y całym Dworem, dnia wczorajszego ztąd do S. Iana *Bencazada*, aliás do rezydencyi Xćia IMći *Brazyli* wyiechali, zkąd się do Zámku rekreacyjnego *Beneficia* nazwanego, który do IMći Pānā Márkwisa de *Fronteyra* należy, przeieżdżać, tudzież *in vicinia* tegoż Zámku na bardzo wesołym położeniu, przy innych dywertymenciech terażnicy--sicy wdzięczney chwili używać umyśli.

i: Ostatnieysze z Afryki, mianowicie z *Barbarji* z Miasta *Mequinez* rezydentcy: Cesarz *de Marocco* tu stanawszy okrzyk, doniesłszy, że *Muley-Abdalah* támecczny Regnánt, wydał Ordynáns, áby woysko iego do marszu było pogorowiu, mając wolą Prowincye y Miasta, które onego dotąd za Pana y Cesarza swego nie uznawali, podbić pod swoią władzę, lecz tam do dánia silnego odporu gotowych znaydzie, ile kiedy się do náleżytey przysposobiwłszy defensyi, z licznym woyskiem nań czekać y potykac go mają. Pomieniony Cesarz miał to szczęście, iż konspiracyą przez Pana *de l'Alcai de Ayani* własnego Generála iego, z Murzynami przeciwko niemu nádetronizacyą onego uczynioną, odkryto, przez co tegoż Generála zaraz w áreszt wzięto y ná śmierć osádzono. Po stráceniu iego znaleziono list, w którym Básza z *Tangeru* tymże buntownikom ludźmi y ámmunicyą wojenną ássystowac przyobiecáł, záczym *in instanti* do *Tangeru* sto żołnierzy kommanderowano, żeby pomienionego Bászę do *Mequinez* przyprowadzili y tam pewnie sáfusną, podług występku odbierze kárgę. *Marocco* leży nihy w kácie przez Afrykę, gdzie nigdy *Mauritania* bylá, że zaś rózne w sobie á niewielkie zawierá Krolestwa, iáko to, *Fez*, *Taffilet*, *Teman*, *Sus* y inne, więc to Páństwo nazywáją Cesarstwé. Fámilia *Scherifow* teraz pánujeá nie iest dáwnieyszánád 200. circiter lát. *Saculo* 5. po Národzeniu Páńskim *Wandalowie* národ Niemiecki, mieszkájący ná ow czas nádmorzem Bálytykiem przez Fráncyá y Hiszpániá do Afryki wtárgnęli y w *Barbarj* osobliwe záłożyli Krolestwo. Pierwszy Krol był *Genfericus*, ostatni zaś *Gilimer*, którego *Justinianus* I. Cesarz Grecki ztamtąd rugowál, á Krolestwo *Wandalów* *saculo* 6. zburzyć kázal. Ze zaś *Sáracenowie* háwny, ow *Caliphát* w *Azyi* by-

li wystáwili, więc *saculo* 7. do Afryki wszedłszy, nietylko przyległe Krolestwo Egypckie, ále też zá czáscm cále *Barbarji*skie przyládkowánie opánowali. *Saculo* 8. z Afryki náwet do Hiszpánii wkroczyli, iáko się w Historyi mianowicie Hiszpáńskiey doczytać moze. Z poczátku ci Afrykáńscy *Sáracenowie* od wielkich *Califow* w *Azyi*, álbo *Máhome-tánów* mieli dependencyá, potym zaś samo-wládną moc sobie przywłaszczyszły, jedná fámiliá po drugiey z Tronu zrucáli, á ż teraznieysze Cesarstwo *de Marocco* ztąd powstało. Pierwszy Cesarz w *Marocco* *Máhomet Scherif* był, á przeszły Cesarz nazywál się *Muley Ismedh*, który roku 1727. umárl: po śmierci iego trzey Synowie iáko pozostáli dziedzice orzády Páństwa ná prod w dyffidencye y kłótnie, á potym w iáwną y krwawá między sobą zábrnęli wojnę. *Muley Achmet* álbo *Chamet* w krotce potym *fatís cessit*: *Muley-Hamet* iestczc niemáło má ádherentow, stárszy zaś *Muley-Abdalah* w potencyi iest náycelnieyszym, zkáł przez takowy czas niemáło krwi rozláno y znáczne Miasta zruynowáno.

z Hiszpánii.

z Sewily d. 7. Iun. Temi dniami przybył tu umysłny od Dwora Angielskiego do IMci P. *Keene* z instrukcyą, mocą, ktorey wszelkie *obstacula* y trudności, w przystąpieniu Krolá IMci nászego do Tráktatu Wiedeńskiego dotąd záchodzące, zupełnie uprzátniono. O czym gdy wszystkim IchMéciom *in-intimo Consilio* zásiadájącym, doniesiono, wielká ná zájutrz w przytomności Pana nászego odpráwiła się ráda, po ktorey Tráktat Wiedeński podpísano y zaraz do Fráncyi Márkwisowi *de Castellar*, dlá náleżytey ná tam tym mieyscu notyfikácii, odesláno, spargiur tákże iż Tráktat pewnymig-

między dworem naszym y Angielskim
stał, w którym między Innemi y to
obwiarowano, że się niektóre Angielskie
Okrety z naszym Transportem, po ro-
związaniu Xiężny IcyMci Parmy z 6. tys:
woyska do Włoch destynowanego,
złączyć mają; Krolestwo IchMć wielce
są, kontenci z tego szczęśliwego powo-
dzenia w ustanowieniu wiecznego z
Dworem Austriackim pokoju. IMć X.
Aleman, Nuncyusz Pápiezki zawczoráy
tu stąnawszy, stąncyą sobie u OO. Do-
minikánów zabrał, á drugiego dnia od
Xciá *de Giovenazzo* solennie był czę-
stowany; po oddány zás wizycie IMci
Panu Márkwisowi *de la Paz* Ministrowi
Statár, pierwszą u Krolestwa IchMćw
miał Audyencyą z kąd do Xiążęciá, Xię-
żny IcyMci *d' Asturj* y innych Infantów
był zaprowadzony.

z Francyi.

z Páryżá d. 21. Iuni. Krolowá Icy-
Mć w przeszłą sobotę z *Wersalu* do *Fon-
tainebleau* wyichawszy, támc wiecz-
rem szczęśliwie stąnęła. Wszyscy po-
stronni Ministrówie, tudzież *Collegium
intimi Consilij* znayduie się przy Krolu
IMci á iáko tufzą, dwór ná tymże miey-
scu przez czas nieiáki zabawi, który zá-
sobę po zesłzey wielkiej Xiężnie *de To-
scano*, iák tylko IMć X. *Franchini*, in-
teressa tegoz wielkiego Xciá obserwu-
jący, Krolestwu IchMćm zwyczajną u-
czyni relacyą, zaráz wezmie. Krolowá
IcyMć Hiszpánska wdowá, temi dniami
Xciu IMci *d' Orleans* Brátu swemu, kto-
ry dla áffekcyi od rózy pochodzący ná
obie nogi západł y ná takowy defekt do-
tąd nie jest uleczoney, oddała wizytę.
IMć P. *Danicamp de St Malo* má ordy-
náns, żeby Kruszczow oświánych w
Prowincyi *Bretagne*, niedálko Miásta
Rennes, gdzie Párlament swoie mievá
Sessyę, dobywał, z kąd się dobrego spo-

dziewać kážą áwantazu, kiedy od 100.
funtow spiży 50. funtow samego oświu
superáty mieć będą. Nic dawnemi czá-
sy zdarzyło się tu, że pewny ogrodnik
dla popełnionego występku do Kościoła
Panny MARYI, dekretem sobie náka-
zaną winę miał wypłacić, który złym
uwiedziony umyslem, chcąc się ná Xię-
dzu zemścić, pod czás Mszy S. do nie-
go strzelił, á lubo go chybił, iednakże
od Párlamentu ná śmierć osádzony, dnia
onegdáyszego exekwowány y przy ucię-
ciu práwcy ręki, był spálony. Przy
wielkich upáłach słonecznych, które tu
u nás przez znaczny czás trwały, temi
dniami táka powstała była náwalność,
iákicy z dáwnych czásów nie pámiętáią,
kiedy przez cále 4. godziny, przy nie-
ustánnych błyskawicach y grzmotách,
stráśzliwe były pioruny y nie tylko po
Kościołách, ále téż po Páłacach wielką
czyniły szkodę, která to náwalność tym
cięższą była, że deszczu nie było, z kąd
błyskawice niezmiernie przenikájące,
ludzióm w polu będącym suknie po-
pálały, á dáchy domá pokryte miey-
scami się od gorácości zápalily.

z Dánii.

Kontynuácyá ceremonii przy ostatniocy
Koronácyi.

His peractis Kościół odemkniono y
kázdemu wniść pozwolono dla widzenia
oboygá Krolestwa IchMćw, ná Tronie
siedzących, którym częstym wołaniem
vivat wszyscy życziwość swoię oświá-
czájący, *applaudebant*, z kąd Krolestwu
IchMć w liczney ássystencyi do rez-
dencyi swoiey powrócili, gdzie przez cá-
łą drogę złotą y srebną monetę y *numi-
smata* między pospolstwo rzuceno. Iák
tylko Krol IMć stąnął w Zámku, z kąd
zaráz z ármat dáno ognia, co sámo y
Gwárdyá z ręczney strzelby uczynili
Stoż dla Krolestwa IchMćw, tudzież
cálc

cały przelświecney Fámilii magnificen-
tissime był zaſtawiony, inne zaś ſtoły
 po całym Zamku gęſto uſtawione były,
 u których kilką ſet oſob ſolennie czę-
 ſtowano, a po ſkończonym traktamen-
 cie różne były dywertymená, które
 przez całą noc przy wyſmieniętym Pcy-
 erwerku y illuminacyách do ukonten-
 towania wſzyſtkich przytomnych trwa-
 ły. Przy tej wielkiej pompie podziwie-
 niá godná, ná tych koſztownie zaſta-
 wionych ſtołách, inwencyá cukrow, kie-
 dy ná pierwſzym ſtole całe Kroleſtvo
 Duńskie z wſzytkiemi do niego náleżą-
 cemi Prowincyami reprezentowano. Ná
 drugim Kroleſtvo Norwegyi z ſwoimi
 gorami, dolinami, ſkałami y láſami po-
 kazywano, inne zaś ſtoły różnemi y
 bárdzo ſztuczne miſzeczami adaptowane
 były. Tegoż dnia Krol IMé 40. y kil-
 ką oſob znacznieyſzych, Káwalerami
 Orderow *de Danebroke* y Słoniá denomi-
 nował. Sławny ten Rycerski Order *de*
Danebroke za panowania Krolá *Walde-*
mara II. zaczęty, kiedy álbowiem po-
 mieniony Krol roku 1219. z Niewier-
 nemi w Inſtántach wojnę toczył y cho-
 rągiew od nieprzyiáciela iemu wydár-
 tą y odebrána była, ná ten czas z nie-
 bá inná chorągiew ná woýſko iego ſpu-
 ſciła ſię, którą Chrzeſćcianom ochoty y
 odwági dodawała, Poganów zaś nie-
 rownie więkſzym zátrwożyła ſtráchem.
 Tę tedy chorągiew zwycáynym owego
 wieku ięzykiem *Danebroke* nazwano y
Waldemar II. ná wieczną pamiątkę Or-
 der tegoż imienia założył. Order Słoniá
 zaś od Chryſtyána I. który Dániá, Nor-
 wegii y Szwecyi był Pánem y roku
 1448. ná Tronic oſiádl, fundowano.

z Szwecyi.

z Sztokholmu d. 15. Iun. Lube ſię
 Sejm tureczny temi dniami zakończył,
 doćić iednak nie można, ieżeli ná nim

concluſum, áby do Wiedeńſkiego przy-
 ſtąpić Traktatu, względem ktorogo inte-
 reſſu częſte bywały konferencye. Ná
 wyjazd Krolá IMéi do Pańſtw iego dzie-
 dźicznych wſzelká ieſt gotowość y w tym
 tygodniu za pewne wyieździá. IMé P.
 Gráf *de Horn* urząd ſwoy Márſzałkow-
 ſki y inne ſzarże przy konkluzyi Seymu
 chciał złożyć y rezygnować *in manus* Pá-
 ná y do ſpokoynego życia *ad ſolitudi-*
nem udać ſię, za interpozycyá iednak
 Krolá IMéi y wſzytkich Deputátow de-
 klárował, ieſzcze przez rok Interreſſa pu-
 bliczne całego Kroleſtwa, ktorých ná-
 wſzytkich innych ieſt wiadomy, ieżeli-
 by zdrowie tylko onemu połużyło, ob-
 ſerwować.

z Moskwy.

z Stolicy d. 4. Iun. Temi dniami Gwárdye
 náſze, iáko to Preobrażińſká y Iſmacło-
 wſká Simonowſká czyniące 6. tyſ. woýſka,
 przed Cárową IeyMcią przy bytnoſci
 Miniſtrow poſtronnych popiſowały ſię,
 odprawuiąc oráž zwycáyné *exercitia*
 ſwoie, ktorým ſię Poſel Turecki nie bez
 podziwienią przypátrował, máiąc po miá-
 ney *walediſionis*, iáko *antarius* ná-
 mieniono, áudyencyi, w krotce ztąd do Kon-
 ſtántynopolá poſpieſzyć. Cárową zaś
 IeyMć do *Weronie* y *Petersburgu* nie bá-
 wiąc wyiechąć umyſliła. Ná to, które
 tego roku zaciągnione ieſt woýſko, ie-
 ſzcze 16. Tyſ: przed przeſłym S. Mi-
 cháſem wyſtawić máią, przez co całe
 woýſko náſze ná dwá-kroć ſto Tyſięcy
 żołnierzá wynoſi, oráž Gránice Pańſtw
 náſzych od wſzelkich inſultow nieprzy-
 iácielskich, któreby poſtronne poten-
 cye attentować mogły, doſtatecznie u-
 beſpieczáią ſię, przy utrzymániu mił-
 go nádlugie láta pokoju y cáſtoſci in-
 tereſſow Dworu náſzego za panowania
 tak przeczornej Monarchiny.

Gázeta z Wiedniá w Poľſkich dokłáda ſię